

Rilatine verandert kinderbrein blijvend, artsen pleiten voor voorzichtigheid

Rilatine werkt langer door op het kinderbrein dan bij volwassenen. Ook als kinderen het middel niet meer slikken, hebben zij een veranderde hersenactiviteit. Dat blijkt uit een Nederlands promotieonderzoek aan het AMC in Amsterdam. De onderzoekers pleiten voor voorzichtigheid met ADHD-medicatie.

22-11-16, 12.04u - [lanthe Sahadat](#)

Kinder-en puberhersenen zijn nog volop in ontwikkeling. Om uit te zoeken wat het effect van methylfenidaat (de werkzame stof in Rilatine) in de hersenen is, bestudeerde de Nederlandse AMC-neurowetenschapper Anouk Schrantee de hersenen van zo'n vijftig jongens (van 10 tot 12 jaar) en vijftig mannen (van 23 tot 40 jaar) die nooit eerder behandeld waren voor hun ADHD, via een MRI-breinscan. Vandaag promoveert ze op haar onderzoek.

De helft van de proefpersonen kreeg gedurende vier maanden een behandeling met methylfenidaat, de andere helft kreeg een placebo. Een week nadat de proefpersonen waren gestopt met Rilatine of de neppil, ondergingen ze een MRI-hersenscan, die werd vergeleken met een scan van voor het onderzoek. Bij de volwassen mannen was geen verandering waarneembaar, maar de jongens die methylfenidaat hadden gebruikt, hadden een verhoogde doorbloeding van de hersenen.

"Omdat Rilatine binnen een dag door het lichaam wordt afgebroken, wijst deze activiteit op een langdurige verandering in de hersenen", zegt Schrantee. De doorbloeding duidt op meer activiteit in het dopaminesysteem. "We weten niet wat dat precies betekent en kunnen niets zeggen over de eventuele invloed op het gedrag." Daarom gaat de onderzoeksgroep waar Schrantee in zit de proefpersonen langer volgen voor een nieuwe studie.

'Omdat Rilatine binnen een dag door het lichaam wordt afgebroken, wijst deze hersenactiviteit op een langdurige verandering in het brein'

AMC-NEUROWETENSCHAPPER ANOUK
SCHRANTEE

Mensen met ADHD hebben moeite met concentratie en vertonen hyperactief, rusteloos gedrag. De medicatie Rilatine wordt in ons land terugbetaald bij twee indicaties: ofwel bij ADHD, maar enkel bij wie 6 tot en met 17 jaar is, ofwel bij narcolepsie, ongeacht de leeftijd. Uit cijfers van het Riziv blijkt dat in 2014 in totaal 27.854 patiënten het middel kregen terugbetaald. 26.214 daarvan waren minderjarig.

"Interessant"

Hoogleraar kinderpsychiatrie Jan Buitelaar (Radboud Universiteit Nijmegen) noemt het onderzoek, waarbij hij niet betrokken is, "interessant en goed uitgevoerd". "Het is wel belangrijk om een verschil te maken tussen een verandering in activiteit of een verandering in de daadwerkelijke hersenstructuur", zegt hij. "Vergelijk het met een rondje hardlopen. Nadien is je hartslag nog verhoogd, maar de bouw van je hartspier is niet veranderd."

Buitelaar vraagt zich af wat de gevolgen voor de praktijk zouden moeten zijn. "Weeg het medicatiegebruik goed af tot er meer bekend is over de consequenties op de lange termijn bij kinderen en tieners", zegt hij. "70 tot 80 procent van de mensen met ADHD heeft baat bij Rilatine, maar het middel moet alleen worden voorgeschreven aan kinderen die daadwerkelijk ADHD hebben en hiervan aanzienlijke hinder ondervinden."

Ook professor Gezondheidspsychologie aan de UGent, Roeljan Wiersema kijkt met een voorzichtig optimisme naar de studie. "Het ziet er een goed uitgevoerde studie uit, maar om meer zicht te krijgen op de effecten van Rilatine op het kinderebrein, zouden meer studies uitgevoerd moeten worden. De effecten die beschreven worden in deze studie zijn klein, en andere onderzoeken zouden tegengestelde resultaten kunnen leveren. Bovendien moet men met medicatiegebruik bij kinderen altijd voorzichtig omspringen: in het advies van de Hoge Gezondheidsraad België, wordt medicatiegebruik enkel geadviseerd bij kinderen met ernstige ADHD."

Diagnose

Schrantee vindt dat er meer tussentijds moet worden geëvalueerd of kinderen of volwassenen nog terecht Rilatine slikken. Ze vindt het zorgwekkend dat huisartsen tegenwoordig ook de diagnose mogen stellen. Daar sluit Buitelaar zich bij aan. "Dit zou in samenspraak met een kinderarts of psychiater moeten gebeuren."

Neurowetenschapper Schrantee vindt het zorgwekkend dat huisartsen tegenwoordig ook de diagnose mogen stellen